En introduksjon til sjøfiske på Hurumlandet

Av Edmund Schilvold

Sak og vedlagte fotografier publisert i bladet Jakt og Fiske i 2013

Like vest for Oscarsborg festning, der Oslofjorden er på sitt smaleste og mest dramatiske, begynner en halvøy med noen av de flotteste mulighetene for fiske og friluftsliv oslofjordsregionen har å by på.

Hurumlandet, som denne halvøya ofte kalles, er ikke så stort hvis man ser på arealet det opptar på kartet – det strekker seg drøyt to mil sørover, og største bredde er på rundt ti kilometer. Men det er stort på mange andre måter. Ikke minst når det gjelder kystnatur og sjøfiske.

Til tross for at det tar mindre enn en halvtime å kjøre dit fra Drøbak eller Drammen, er mye av Hurumlandet fortsatt forholdsvis ukjent for andre enn lokale beboere. Det føles som det er fjernere fra byene enn det egentlig er også. Langs hele østsiden og sørsiden ligger Oslofjorden som en beskyttende barriere, og vestsiden er vernet av Drammensfjorden. I nord dominerer innsjøer og store skoger. Det er få moderne inngrep, lite trafikk og rikelig med stillhet og ro.

I denne guiden vil jeg presentere noen av mine favorittplasser for sjøfiske på denne halvøya. La meg starte med en ansvarsfraskrivelse: Dette er ikke noe forsøk på å posere som ekspert, bare noen velmente tips. Hurumlandet har fortsatt steder der jeg aldri har vætet snøret, eller bare har vært noen få ganger.

Det jeg nå vet er resultatet av seks år med utforskning som opprinnelig ble utløst av rykter om at fisket var mye bedre i indre deler av Oslofjorden enn på Østfold-kysten, der jeg vokste opp: I en tradisjonsrik, nå dessverre nedlagt utstyrsbutikk på Jeløya, fikk jeg i vinterhalvåret ofte høre av gamlekara at de hadde vært og dratt ille mye stor og fin torsk på Hurum. Vel, hvis de syntes fisket der var verdt turen dit fra Moss, måtte det være temmelig bra, tenkte jeg, som den gang ofte sto i timevis på tangene på Jeløya bare for å få én pen fisk.

Noen av dem var riktignok for profesjonelle skuespillere å regne, og synes ingenting var morsommere enn å lure ungdommen trill rundt. Det var jeg også klar over, så jeg tok historiene deres med en klype salt, men jeg antok at det måtte være en kjerne av sannhet i dem likevel. Det skulle vise seg å stemme.

Vår rundtur på Hurumlandet starter i nordøst, ikke langt fra der Oslofjordtunnelen kommer opp, og går så sørover, deretter vestover til vi kommer til Drammensfjorden, og så et stykke nordover. Vi følger sola, med andre ord.

Slottet og Nesset

Flottere, mer majestetisk fjordlandskap finner du ikke i Oslofjorden. Her, ved et av de trangeste partiene i fjorden, ser du rett over til Drøbak sentrum, festningsverkene på Oscarsborg og de stupbratte, mer enn to hundre meter høye åsene på Håøya.

Slottet er dessuten stedet hvor det er lettest for dem som fisker fra land å kaste ut i den kraftige tidevannsstrømmen som ofte preger denne delen av Drøbaksundet – det sørger en molo for. Noen ganger går strømmen så sterk

at det skummer i sjøen selv når det er vindstille. Bli ikke overrasket hvis du får assosiasjoner til Saltstraumen!

Slottet kan riktignok ikke konkurrere med Saltstraumen når det gjelder fiskemengder, men fisket kan være bra sett ut ifra at vi befinner oss i Oslofjorden. Området er kjent for fin lyr, og muligheten for pen torsk er absolutt til stede. Sommerstid passerer store mengder makrell dette området. Nede i dypet i sundet går det dessuten forbausende svær sei, men den tas stort sett bare fra båt. Vading og fluefiske er mulig i det langgrunne, sandrike området ved Nesset i nordenden av området.

Dette er et behagelig sted å være når det blåser fra vest eller sørvest – da byr Slottet på god le for vinden.

Ulempen med Slottet er at det bare er sol her om morgenen (om sommeren til midt på dagen). Unntaket er ved midtsommer – da går sola ned så langt mot nord at den begynner å skinne inn på Nesset igjen utpå kvelden.

En annen lempe er at det kan være temmelig folksomt her, især i helgene og på sommeren. Hvis det er søndag og pent vær, og du vil ha mest mulig ro, bør du vurdere å dra et annet sted.

Atkomst: Fra Oslofjordtunnelen (vei 23) tar du vei 281 i retning Filtvet og Tofte. Men etter bare noen få minutter, idet veien kommer slik at du ser utover fjorden mot Drøbak, tar du til venstre på en grusvei som passerer et digert sandtak og går i lange, bratte bakker ned til en gård (Slottet) og videre ned til en liten grend ved Drøbaksundet som på kartet heter Færgestad. Like bortenfor husene finner du en stor parkering. Fra den kan du enten gå ut på moloen (ikke egnet for rullestol), eller følge en bomvei (vanligvis stengt) noen hundre meter nordover langs sjøen til det gamle

småbruket Nesset, der det er en liten, nordvendt tange og en stor, høy brygge.

Overnatting: Fine muligheter for leirslagning mellom trærne langs den gamle veien mellom Færgestad og Nesset.

Filtvet fyr

Omgivelsene til denne historiske fyrstasjonen er et meget populært utfartssted i helgene i sommerhalvåret på grunn av restauranten som ligger like ved, Villa Malla, men er ellers et utmerket sted for fiske på grunn av den store moloen, der man lett kan kaste ut til dypt vann. Moloen er dessuten relativt lett tilgjengelig for handikappede på grunn av gangveien og plattformene ved Villa Malla, og hele området byr på en fantastisk utsikt både østover mot Akershus og Vestby og sørover mot Breiangen og rekkene av åser på Jeløya.

De som liker å bevege seg litt når de fisker, kan parkere bilen ved Filtvet brygge, et lite stykke nord for fyret, og vandre nordover langs sjøen, over svaberg og forbi diverse sommerboliger, til Kobbeskjærodden. Området er temmelig grunt, men populært blant sjøørretfiskere.

Atkomst

Hvis du kommer fra Oslofjordtunnelen, følger du vei 281 sørover langs fjorden til Filtvet. I sentrum av Filtvet går det så en vei til venstre og ned til fyret og Villa Malla.

Overnatting

Bikuben (rimelig rom og frokost) i Tofte, Solbergstøa Camping nord for Filtvet.

Sandbukta og Østnestangen

Dette stedet var jeg i tvil om jeg skulle nevne i det hele tatt, for nå har jeg avslørt et av de mest idylliske områdene for sjøfiske jeg vet om. Sandbukta er den østligste av en lang rekke attraktive bukter på Hurumlandets sørside, og den fredeligste og mest urørte av dem alle. Her finner du Hurumlandet slik det var for femti eller hundre år siden. Tettstedet Tofte er ikke langt unna i luftlinje, og i bukta vestafor ligger det diverse hytter, men i Sandbukta får man likevel en følelse av å befinne seg langt ute i villmarka et sted. Årsaken er at Sandbukta er skjermet mot bebyggelsen i øst av det bratte og skogkledde høydedraget som er Østnestangen, og mot hyttene i vest av den enda brattere og mer skogdekte Kattsundåsen.

En stor del av Sandbukta er da også naturreservat. Så trå varsomt, og forlat stedet like jomfruelig som du fant det.

De indre delene av bukta er grunne og sandrike, og et åpenbart område for sjøørret. Østnestangen er mer kronglete å fiske fra, men byr også på mer varierte bunnforhold, og stedvis tilgang til en del større dyp. Den vestvendte tuppen av tangen har gjerne sol lenge etter at det meste av bukta er overtatt av skyggene fra åsene, og frekventeres av hyppig av både torsk, sei og sjøørret.

I området mellom Østnestangen og Ramvikholmen har jeg også fått stor lyr. Men det har vært fra båt.

Det er to potensielle ulemper med Sandbukta. Den ene er at sønnavinden kan ta skikkelig her. Det er fordi bukta vender rett ut mot et av fjordens største åpne partier, Breiangen. Men det gjelder også de andre stedene på sørsiden av Hurumlandet. Den andre ulempen er at man må gå litt for å komme hit.

Men når vinden blåser fra nord, slik den gjerne gjør på kalde vinterdager, er beliggenheten helt perfekt.

Atkomst: Hvis du kommer fra Tofte, fortsetter du vestover på hovedveien (281) til denne svinger nordover og inn i den trange og skyggefylle Sagenedalen. Kort tid etter vil du se en liten grusvei som tar av til venstre, krysser vassdraget i dalen, og fortsetter på den andre siden. Dit skal du. Følg grusveien sørover og vestover til du kommer til en stor, åpen plass (idrettsbane) i nærheten av noen bolighus. Der er det rikelig med parkeringsmuligheter. Så følger du veien forbi husene og ned til Tyskerstranda, som den kalles. Der begynner en sti som vil føre deg over Østnestangen og inn i Sandbukta (rundt en halvtimes gange).

Som du vil se, har imidlertid overnevnte rute partier som er lite egnet for de som har høydeskrekk eller er dårlige til beins. Hvis du er en av dem, kan du sette bilen der grusveien begynner, og følge en alternativ og enklere rute til Sandbukta som først tar deg nordover og så vestover gjennom et dalføre oppe i skogen.

Overnatting: Innerst i Sandbukta er det en åpen furuskog med lange, tørre flater som er godt egnet for leirslagning. Ferskvann er det imidlertid dårlig med, så det må du bære med deg fra bilen.

Tangene ved Knatvoldstranda Camping

Den sørvendte kystlinjen mellom Tofte og Drammensfjorden er usedvanlig attraktiv, med tange etter tange og bukt etter bukt i flere kilometer. Men fordi det ikke finnes noen vei som følger sjøen på denne delen av Hurumlandet, er mye av nevnte kystlinje vanskelig tilgjengelig med mindre man er innstilt på å gå en hel del.

Det finnes imidlertid et sted der man kan komme rett ned til sjøen omtrent midt i dette området – Knatvold. Ved å følge grusveien til Knatvoldstranda Camping (bomvei, men åpen for allmennheten mot betaling) havner man så å si midt i smørøyet, og kan uten store anstrengelser spasere ut på flere av de fineste tangene, deriblant Smedodden og Haraldstangen. Dette er utvilsomt et av Oslofjordens vakreste områder, og utsikten til Son og Jeløya, Holmestrand og Horten forfører enhver som besøker det for første gang.

Hyttebygging har redusert naturverdiene noe i senere år, men det er fortsatt mye igjen. Her finner man et eldorado av fiskeplasser, fra helt grunne områder inne i buktene, som i flere tilfeller har gytebekker for sjøørret, til brådype partier ute på tangene.

Atkomst

Fra veien mellom Folkestad og Holmsbu, ved golfbanen ved Myhrene gård, tar det av en temmelig unnselig vei som fører deg forbi Knatvold gård og ned til campingen. Husk mynter til bommen ved Knatvold!

Overnatting

I sommerhalvåret kan man leie en av hyttene på Knatvoldstranda camping. De ligger helt nede ved sjøen, og bare noen minutters gange fra spennende

fiskeplasser. I vinterhalvåret må man sannsynligvis til Tofte eller Holmsbu dersom man vil overnatte innendørs.

Rødtangen

Jeg kaller den Rødtangen, men ifølge kartet heter den Nebba – den markante tangen av rødlig granitt som markerer østsiden av munningen til Drammensfjorden. Rødtangen er en av de relativt lett tilgjengelige fiskeplassene på Hurumlandet, siden det tar mindre enn ti minutter å gå dit fra nærmeste parkeringsplass, som ligger umiddelbart sør for grenda Rødtangen – nær nedkjørselen til Rødtangen Camping.

En annen fordel med Rødtangen er de varierte bunnforholdene. Østover fra Rødtangen er det lange, grunne mudderpartier som byr på fine muligheter for vading. Om våren kan man, hvis man er heldig, oppleve børstemark-sverminger i dette området. På vestsiden av tangen, ved inngangen til Drammensfjorden, er det brådypt.

Rødtangen har dessuten noen av de beste solforholdene på Hurumlandet. Her kan man nyte godværet helt fra sola kommer opp over Østfold til den forsvinner bak åsene i Vestfold. Slik sett er den godt egnet for turer som handler vel så mye om avslapning som om fiske.

Rødtangen er nok mest kjent som et sjøørretsted, men her kan man få det meste av det som har finner og lever i Oslofjorden; eksempelvis torsk om høsten og vinteren, sei om våren og makrell om sommeren.

Atkomst

Hvis du kommer fra Tofte og Sagenedalen, kjører du vestover over det store, flate jordbrukslandskapet og følger skilt til det idylliske tettstedet Holmsbu. Vel nede i Holmsbu fortsetter du gjennom sentrum av tettstedet og sørover på veien langs Drammensfjorden til du kommer til Rødtangen, der veien ender.

Overnatting

Det historiske Holmsbu Bad og Fjordhotell er det rimeligste alternativt hvis du vil sove innendørs i nærheten, men er ofte bare åpent for vanlige gjester i sommerhalvåret. Quality Spa & Resort Holmsbu er ikke akkurat billig, men er topp moderne og ligger i gangavstand fra Rødtangen.

Verksøya og Svelvikstrømmen

På vestsiden av Hurumlandet, like vest for tettstedet Klokkarstua, deles Drammensfjorden så og si i to av en diger morene fra siste istid. Bare et to hundre meter bredt sund forbinder de to delene. Her, delt i to av dette sundet, og kun forbundet med hverandre av det som må være landets korteste og rareste ferjestrekning, ligger et av landets mer eksentriske tettsteder. Den delen som ligger på østsiden kalles Verket, mens den som ligger på vestsiden kalles Svelvik.

For sportsfiskeren er det imidlertid mer interessant at en av Norges sterkeste tidevannsstrømmer går igjennom det overnevnte sundet. Svelvikstrømmen, som den kalles, er en kjent fiskeplass, og vel verdt et besøk.

Det er unødvendig å ta ferja over til den andre siden, for fra parkeringen ved ferjeleiet i Verket kan man enkelt spasere ut på Verksøya, et

friluftsområde som flankerer den sørlige delen av sundets østside. Fra den kan man kaste ut i både strømmen i sundet og området på sørsiden, der tidevannskraftene er svakere og dermed enklere å ha med å gjøre.

Fisket i Svelvikstrømmen kan være lunefullt, men at det er muligheter for både stor og spesiell fisk her er det ingen tvil om; Svelvikstrømmen har for eksempel norgesrekorden for piggvar, et ”kumlokk” på 13,2 kilo og 87 cm tatt 7. januar 1978.

Arter som jevnlig tas i denne strømmen er torsk, sjøørret og skrubbe. Det er også mulig å få laks her, siden all laks som skal tilbake til Drammenselva fra havet må passere denne veien.

Atkomst: Hvis du kommer fra søndre del av Hurumlandet, kjører du hovedveien nordover du kommer til en rundkjøring der du kan ta av til Klokkarstua og Verket.

Overnatting: I friluft på Verksøya, Villa Rørvik i Svelvik eller Homannsberget Camping.